

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра економіки та міжнародних економічних відносин

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТРАНСНАЦІОНАЛЬНІ КОРПОРАЦІЇ**
(вибіркова навчальна дисципліна)

Розробник: Ольга Шкурупій професор кафедри економіки та міжнародних економічних відносин, д.е.н., професор

Полтава
2023 р.

Форма опису навчальної дисципліни та інформація про розробника

Назва навчальної дисципліни	Транснаціональні корпорації
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	Вибіркова навчальна дисципліна
Назва структурного підрозділу	Кафедра економіки та міжнародних економічних відносин
Контактні дані розробників, які залучені до викладання	<i>Викладач</i> Шкурупій Ольга Всеволодівна д.е.н., професор <i>Контакти:</i> ауд. каб. 473 (навчальний корпус № 4) <i>e-mail:</i> infpat@pdau.edu.ua, <i>e-mail:</i> olha.shkurupii@pdaa.edu.ua тел.. (0532) 56-98-24 сторінка викладача: https://www.pdau.edu.ua/people/shkurupiy-olga-vsevolodivna-0
Рівень вищої освіт	Першій (бакалаврський) рівень
Спеціальність	292 Міжнародні економічні відносини
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	Вивченню навчальної дисципліни передують «Світова економіка», «Зовнішньоекономічна діяльність підприємства», «Міжнародний агробізнес», «Міжнародні економічні відносини»

Заплановані результати навчання:

Мета вивчення навчальної: сформувати систему знань про закономірності, умови, процеси та особливості функціонування транснаціональних корпорацій в умовах глобальної економіки.

Основні завдання навчальної дисципліни:

- забезпечити теоретичний підхід до розуміння поведінкової сутності ТНК (MNC / MNE) як суб'єктів глобальної економіки;
- забезпечити та емпіричний підхід до розуміння організаційно-економічних основ діяльності ТНК (MNC / MNE);
- визначити стратегії ТНК (MNC / MNE);
- сформувати знання про транснаціоналізацію форм господарського життя в аспекті економічного розвитку суспільства;
- визначити роль ТНК в інноваційно-інвестиційних процесах глобального економічного розвитку;
- з'ясувати місце України в процесах економічної торанснаціоналізації.

Компетентності:

загальна:

ЗК 1. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

фахові:

ФК 1. Здатність виокремлювати характерні ознаки та тенденції розвитку світового господарства, особливості реалізації економічної політики та світових інтеграційних / дезінтеграційних процесів, у тому числі євроатлантичної інтеграції.

ФК 4. Здатність обґрунтовувати особливості реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях.

Результати навчання:

ПРН 8. Розуміти, виділяти й описувати нові явища, процеси й тенденції глобального розвитку, механізми й інструменти реалізації економічної політики та світових інтеграційних / дезінтеграційних процесів, у тому числі та євроатлантичної

інтеграції.

ПРН 11. Обґрунтувати власну думку щодо конкретних умов реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях.

Програма та структура навчальної дисципліни
Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин							
	денна форма (292МЕВ_БД_2020)				заочна форма (292МЕВ_БЗ_2020)			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		Л	с/п	с.р.		Л	С/п	С.р.
Тема 1. Теоретичні основи розуміння сутності ТНК (MNC / MNE)	10	2	2	6	14	2	2	10
Тема 2. ТНК (MNC / MNE) як суб'єкт глобальної економіки	10	2	2	6	10	-	-	10
Тема 3. Можливості і межі регулювання діяльності ТНК (MNC / MNE)	10	-	2	8	10	-	-	10
Тема 4. Організаційно-економічні основи діяльності ТНК (MNC / MNE)	10	2	2	6	12	2	-	10
Тема 5. Злиття і поглинання компаній	10	2	2	6	10	-	-	10
Тема 6. Корпоративні стратегії. ТНК (MNC / MNE)	10	-	2	8	10	-	-	10
Тема 7. Конкурентні стратегії ТНК (MNC / MNE)	10	2	2	6	10	-	-	10
Тема 8. Маркетинг ТНК (MNC / MNE)	10	-	2	8	12	-	2	10
Тема 9. Фінанси ТНК (MNC / MNE)	10	2	2	6	10	-	-	10
Тема 10. Транснаціоналізація форм господарського життя та економічний розвиток	10	2	2	6	5	-	-	5
Тема 11. ТНК (MNC / MNE) в процесах інноватизації економіки	10	-	2	8	7	2	-	5
Тема 12. Україна в процесах економічної транснаціоналізації	10	2	2	6	10	-	-	10
Усього годин	120	16	24	80	120	6	4	110

Форми контролю результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	опитування	розв'язування тестів	доповідь/ реферат / презентація	виконання завдань самостійної роботи	
ПН 8. Розуміти, виділяти й описувати нові явища, процеси й тенденції глобального розвитку, механізми й	12	12	12	12	48

інструменти реалізації економічної політики та світових інтеграційних / дезінтеграційних процесів, у тому числі та євроатлантичної інтеграції.					
РН 11. Обґрунтувати власну думку щодо конкретних умов реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях.	13	13	13	13	52
Разом	24	24	26	26	100

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	опитування теоретичних питань	розв'язування тестів	доповідь / реферат / презентація	виконання завдань самостійної роботи	
Тема 1. Теоретичні основи розуміння сутності ТНК (MNC / MNE)	2	2	2	2	8
Тема 2. ТНК (MNC / MNE) як суб'єкт глобальної економіки	2	2	2	2	8
Тема 3. Можливості і межі регулювання діяльності ТНК (MNC / MNE)	2	2	2	2	8
Тема 4. Організаційно-економічні основи діяльності ТНК (MNC / MNE)	2	2	2	2	8
Тема 5. Злиття і поглинання компаній	2	2	2	2	8
Тема 6. Корпоративні стратегії. ТНК (MNC / MNE)	2	2	2	2	8
Тема 7. Конкурентні стратегії ТНК (MNC / MNE)	2	2	2	2	8
Тема 8. Маркетинг ТНК (MNC / MNE)	2	2	2	2	8
Тема 9. Фінанси ТНК (MNC / MNE)	2	2	2	2	8
Тема 10. Транснаціоналізація форм господарського життя та економічний розвиток	2	2	2	2	8
Тема 11. ТНК (MNC / MNE) в процесах інновації економіки	2	2	2	2	8
Тема 12. Україна в процесах економічної транснаціоналізації	2	2	2	2	8
Разом	25	25	25	25	100

Форми, шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти:

- опитування (0 – 2 бали):

0 балів – здобувач вищої освіти не готовий до відповіді або виявив неспроможність висвітлити питання (тему) чи питання висвітлені неправильно, безсистемно, з грубими помилками, відсутні розуміння основної суті питань, висновків, узагальнення;

0,5 бали – здобувач вищої освіти у цілому володіє сутністю навчального матеріалу (теми), виявляє знання змісту лекції та навчальної літератури, намагається аналізувати факти й події, робити висновки. Однак на заняттях поводить себе пасивно, відповідає лише за викликом викладача, дає неповні відповіді на запитання, припускається грубих

помилки при висвітленні теоретичного матеріалу;

1 бал – здобувач вищої освіти виявляє достатні знання і розуміння основних положень навчального матеріалу (теми), аналізує та узагальнює матеріал. Питання висвітлює повно, їх виклад завершує висновками, виявляє уміння аналізувати факти й події, а також виконувати навчальні завдання. У відповідях допускається несуттєвих помилок;

2 бали – здобувач вищої освіти демонструє глибоке оволодіння лекційним матеріалом, здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з конкретної проблеми (теми), проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал;

- *розв'язування тестів (0 – 2 бали):*

0 балів – здобувач вищої освіти відповідає менше, ніж на 50 % тестів;

0,5 бали – здобувач вищої освіти правильно відповідає на 50-70 % тестів;

1 бал – здобувач вищої освіти правильно відповідає на 71-90 % тестів;

2 бали – здобувач вищої освіти правильно відповідає на 91-100 % тестів;

підготовка доповіді, реферату, презентації (0 – 1,5 бали):

0 балів – завдання невиконане, порушено рекомендовану методику аналізу, наявні помилки у розрахунках і висновках;

0,5 бали – завдання виконане згідно встановленої методики аналізу, але неповністю, пояснення економічної ситуації здійснено фрагментарно, наукова та професійна термінологія використана не повною мірою;

1 бал – завдання виконане згідно встановленої методики аналізу, пояснення економічної ситуації здійснено в цілому правильно, але наукова та професійна термінологія використана не повною мірою;

2 бали – завдання виконане згідно встановленої методики аналізу, пояснення економічної ситуації здійснено професійно, аналітичний опис конкретизований, використана наукова та професійна термінологія;

виконання завдань самостійної роботи (0 – 1 балів):

0 бал – обсяг виконаних завдань складає менше 50 % від загального обсягу;

0,5 балів – обсяг виконаної роботи становить 50 % до 70 % загального обсягу;

1,5 бали – обсяг виконаних завдань становить від 71-90 % загального обсягу;

2 бали – обсяг виконаних завдань становить від 90 % до 100 % від загального обсягу.

Трудомісткість:

Загальна кількість годин – 120 год.

Кількість кредитів – 4.

Форма семестрового контролю – залік.

Політика навчальної дисципліни

Відвідування занять є обов'язковим. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни здобувач вищої освіти отримує на занятті 0 балів та зобов'язаний відпрацювати таке заняття.

Списування під час контрольних робіт заборонені (у т. ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: <https://www.pdaa.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist>.

Після здійснення вибору даної освітнього компоненти, вона включається до індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти.

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни:
Презентації.

Рекомендовані джерела інформації
Основні

1. Багатонаціональні підприємства та глобальна економіка : монограф. / за ред. О.І. Рогача. К.: «Видавництво «Центр учбової літератури», 2020. 368 с.
2. Глобальна економіка : навч. посіб. / О.В. Кот та ін. Х. : ХДУХТ, 2019. 141 с.
3. Іващенко М. В. Міжнародний бізнес: навчально-методичний посібник для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка» спеціалізації «Бізнес-економіка». Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2020. 131 с.
4. Козак Ю.Г. Транснаціональні корпорації. 2-ге видання Навчальний посібник ЦУЛ, 2019. 512 с.
5. Лимонова Е.М., Кузьмінов С.В., Глуха Г.Я., Шкура І.С. Транснаціоналізація світової економіки : навч. посіб. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2019. 137 с.
6. Міжнародний бізнес. Практикум. За заг. Ред. Карасьова Н.А. Ліра-К. 2019. С. 74.
7. Рогач О. І. Багатонаціональні підприємства та глобальна економіка. Монографія. К.: «Видавництво «Центр учбової літератури», 2020. – 368 с.
8. Рокоча В. В. Одягайло Б. М., Терехов В. І. Міжнародний бізнес та стратегічні зміни: навчальний посібник; за заг. ред. В. В. Рокочої. К. : Університет «КРОК», 2019. 215 с.
9. Тарасенко С. В., Петрушенко С. В. Міжнародний бізнес : навчальний посібник. Суми : Сумський державний університет, 2021. 222 с.
10. Транснаціональні корпорації : навч.-метод. посібник. Уклад. : Т. В. Марченко. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. 184 с.
11. Транснаціональні корпорації. Навч. посіб. Давидова І.О., Величко К.Ю., Печенка О.І. Харків: Видавництво «Форт», 2018. 175 с.

Допоміжні

1. Глобалізація виробництва та капіталу. Підручник. За редакцією О.І. Шниркова, В.І. Мазуренка, О.І. Рогача. К.: ВПЦ «Київський університет», 2018. 607 с.
2. Рогач О. Теорії міжнародного бізнесу. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2018. 687 с.
3. Рогач О. Багатонаціональні підприємства. Підручник. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2019. — 387 с.
4. Транснаціоналізація світової економіки : навчальний посібник / Е.М. Лимонова, С.В. Кузьмінов, Г.Я. Глуха, І.С. Шкура. – Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2019. – 137 с.
5. Транснаціональні корпорації : навчальний посібник. І.О. Давидова, К.Ю. Величко, О.І. Печенка– Харків: Видавництво «Форт», 2018. – 175с.
6. Транснаціональні корпорації. Українсько-англійсько-польський словник основних термінів. Уклад.: Сергій Войтко, Олена Корогодова, Magdalena Maciaszczyk, Magdalena Rzemieniak. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020. 35 с.
7. Chakravarty D. Multinational enterprise regional management centres: Characteristics and performance / D. Chakravarty, Y. Hsieh, A. Schotter, A. Beamish // Journal of World Business, 2017, 52 (2). — С. 296–311.
8. Daniels J., Radebaugh L., Sullivan D. International Business. Pearson; 16th Edition. 688 p.
9. Edward Elgar Transnational Corporations and International Production: Concepts, Theories and Effects, 3rd Edition. Cheltenham, UK.; 2019, 331 P.
10. Hill C. International Business: Competing in the Global Marketplace. McGraw-Hill Education. 10th Edition 688 p.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. Верховна Рада України. URL : <http://www.rada.kiev.ua>.
2. Державна служба статистики України. URL : <http://ukrstat.gov.ua>.
3. Кабінет Міністрів України. URL : <http://www.gov.ua>.
4. Міністерство аграрної політики та продовольства України URL : <https://minagro.gov.ua/>
5. Національний Банк України. URL : <https://bank.gov.ua/>
6. Урядовий портал. URL : <http://www.kmu.gov.ua/control/>.
7. International Monetary Fun. URL : <https://www.imf.org/en/Home>
8. Food and Agriculture Organization of the United Nations. URL : <http://www.fao.org/home/en/>
9. KOF Konjunkturforschungsstelle. URL : <https://kof.ethz.ch/>
10. Organisation for Economic Co-operation and Development. URL : <https://www.oecd.org/>
11. United Nations Conference on Trade and Development. URL : <https://unctad.org/>
12. United Nations. URL : <https://www.un.org/en/>
13. United Nations Industrial Development Organization. URL : <https://www.unido.org/>
14. World Bank Group. URL : <https://www.worldbank.org/en/home>
15. World Trade Organization. URL : <https://www.wto.org>